

SAAPUNUT

19-05-2026

POHJOIS-SUOMEN
HALLINTO-OIKEUS

KUNNALLISVALITUS Pohjois-suomen hallinto-oikeus

1. Valittaja	2. valittaja
Nimi: Juha Myllynen	Nimi: <i>ANTTI HEPO-OJA</i>
Kotikunta: Siikalatva	Kotikunta: <i>SIIKALATVA</i>
Asema: Kunnanhallituksen jäsen	Asema: <i>KUNNANHALLITUKSEN VARAJÄSEN</i>

2. Päätös, josta valitetaan

Siikalatvan kunnanvaltuusto 21.4.2026 § 31 päätös on kumottava siltä osin kuin päätöksessä kohdissa 2-7 myönnetään Siikalatvan Vesi ja Lämpö Oy:lle takaus.

Päätöksen kohtaa 1, jossa aiempi päätös 07.04.2026 § 18 kumotaan, ei vaadita kumottavaksi

3. Vaatimukset

3.1 Kunnanvaltuuston päätös on kumottava takauksen myöntämisen osalta.

3.2 Vaihtoehtoisesti. Asia on palautettava kunnalle uudelleen valmisteltavaksi.

3.3 Päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä valituksen käsittelyn ajaksi.

3.4 Siikalatvan kunta on veloitettava korvaamaan valittajalle oikeudenkäynnistä aiheutuvat kulut. (oikeudenkäyntimaksu)

4. Valitusperusteet

4.1 Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Varavaltuutettujen sijaantulojärjestys, puheenvuoron keskeytykset, keskustelun rajaaminen, esityksen sivuuttaminen sekä esteellisyyskysymyksen käsittelemättä jääminen.

Valtuuston pöytäkirjasta ei ilmene, että varavaltuutettujen kutumisessa olisi noudatettu vaalituloksen mukaista sijaantulojärjestystä.

Pöytäkirjan mukaan useat valtuutetut jääväisivät itsensä asian käsittelyn ajaksi, ja heidän tilalleen osallistui varavaltuutettu. Pöytäkirjassa todetaan varavaltuutettujen osallistuminen, mutta siitä ei ilmene, ketä varavaltuutettuja on kutsuttu, missä järjestyksessä heitä on kutsuttu tai miksi osa varavaltuutetuista ei ole osallistunut kokoukseen.

Valituloksen mukaan keskustaryhmän varavaltuutetuista, ennen kokoukseen osallistunutta varavaltuutettu Jukka Niirasta (sija 7) ovat varavaltuutetut Marko Karjalainen (sija 5) ja Antti Konola (sija 6). Pöytäkirjasta ei ilmene, miksi näitä varavaltuutettuja ei ole kutsuttu tai miksi he eivät ole osallistuneet kokoukseen.

Kokouksessa ei todettu varajäsenten kutumisjärjestystä eikä esitetty perustetta järjestyksestä poikkeamiselle, mikä on todennettavissa kokouksen tallenteesta.

Se että varajäsenten kutumisessa olisi noudatettu vaalituloksen mukaista järjestystä, ei ole todettavissa.

Asianmukainen kokoonpano on edellytys päätöksenteon laillisuudelle. Kun varajäsenten kutumisjärjestystä ei ole todettu, eikä mahdollisista poikkeamisista ole esitetty perustelua, valtuuston kokoonpano kyseisen pykälän käsittelyn aikana on poikennut vaalituloksesta.

Onko päätöksen tehnyt toimielin jota ei ole kutsuttu koolle asianmukaisesti.

Valtuustokäsittelyn aikana tuotiin esille huoli yhtiön taloudellisesta kantokyvystä sekä hankkeeseen liittyvästä riskistä kunnalle. Todettiin, että lainaehtoihin liittyvä pankin vaatimus edellyttää yhtiöltä jatkossa merkittävää kustannustehokkuutta ja ammattimaista toimintaa, ja että kunnalla ei ole varaa joutua vastaamaan velvoitteista mahdollisen maksukyvyttömyyden tilanteessa.

Valtuustossa tuotiin esiin yhtiön toteuttaman rekrytoinnin kaukolämpöasentajan tehtävään, joka liittyy suoraan käsiteltävänä olleeseen hankkeeseen, jossa toiminta siirretään alihankinnasta yhtiön omaksi työksi. Kerrottiin, että rekrytointi ei ole erillinen asia, vaan osa samaa kokonaisuutta, jota valtuusto oli käsittelemässä.

Valtuustossa todettiin, että rekrytointiprosessiin liittyy epäselvyyksiä ja että sen toteutus on ollut suppea. Korostettiin, että tällaisessa investointihankkeessa on varmistuttava siitä, ettei valmisteluun liity rakenteellisia esteellisyyksymyksiä.

Valtuustokäsittelyn aikana valtuutettu Myllysen puheenvuoro keskeytettiin useaan otteeseen. Osa keskeytyksistä jäi yrityksiksi, mutta kokonaisuutena keskeytykset vaikeuttivat asian esittämistä yhtenäisenä ja selkeänä kokonaisuutena. Keskeytykset kohdistuivat erityisesti siihen osaan puheenvuoroa, jossa käsiteltiin hankkeeseen liittyviä riskejä, rekrytoinnin kytkeytymistä hankkeeseen sekä valmistelun esteettömyyttä. Keskeytysten johdosta valtuustossa ei käyty tältä osin täysipainoista keskustelua ennen päätöksentekoa.

Valtuutettu Myllynen esitti että ennen takauspäätöksen tekemistä, asiassa tulee hankkia lisäselvitys yhtiön rekrytointiprosessista, sen suhteesta kunnan omistajaohjaukseen sekä siitä, miten valmistelun esteettömyys on varmistettu yhtiön hallituksen valmistelusta syksyn 2025 ennakkokäsityspyynnöistä lähtien.

Valtuutettu Myllysen puheenvuoron jälkeen kunnanjohtaja totesi, ettei esille tuotu, rekrytointia koskeva asia liity käsiteltävänä olevaan pykälään, vaan kuuluu yhtiön toimivan johdon ja hallituksen vastuulle. Tämä kannanotto rajasi asian käsittelyn pois valtuuston keskustelusta, vaikka esille tuotu kysymys koski suoraan käsiteltävänä olevan hankkeen kokonaisuutta.

Valtuutettu Myllysen esittämään selvityspyyntöön ei otettu kantaa eikä asiaa käsitelty valtuustossa ennen päätöksentekoa.

Kunnanjohtajan puheenvuoron jälkeen valtuuston puheenjohtaja totesi, ettei asiassa ole tehty esityksiä. Pyysin tämän johdosta puheenvuoron ja totesin, että olin nimenomaisesti esittänyt asian palauttamista jatkovalmisteluun. Esitys sai kannatuksen, minkä jälkeen asiasta toimitettiin äänestys jatkovalmistelun ja asian käsittelyn jatkamisen välillä.

Tilanne osoittaa, että tehty esitys jäi aluksi huomiotta ja todettiin virheellisesti, ettei esityksiä ole tehty. Vasta erikseen Myllysen pyytämän puheenvuoron jälkeen esitys otettiin huomioon jonka jälkeen tuli kannatus ja asia saatettiin äänestykseen.

Valtuustokäsittelyssä esiin tuotu kysymys hankkeen valmisteluun mahdollisesti liittyvästä eturistiriidasta tai rakenteellisesta esteellisyydestä jäi kokonaan käsittelemättä ennen päätöksentekoa.

Edellä kuvatun perusteella valtuustolla ei ollut mahdollisuutta arvioida asiaa kaikilta olennaisilta osin ennen päätöksentekoa. Päätös on siten syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

4.2 Asian valmistelu on ollut puutteellista

(puutteelliset taloudelliset selvitykset, maksukykyarvio, kiire sekä hankkeen kokonaisuuden riittämätön arviointi)

Kunnanhallituksen käsittelyssä syksyllä -25, 26.8-2025 §240 sekä 28.10-2025 §317. On tuotu esiin mm, että yhtiön tarkoituksena on hankkia / rakentaa oma tuotantolaitos ja siirtyä alihankinnasta omaan tuotantoon. Samassa yhteydessä on todettu, että nykyinen alihankintasopimus päättyy 5/2026 ja että hankkeella on paikallisia työllisyysvaikutuksia.

Kunnanhallituksen pöytäkirjoista ilmenee, että kyse ei niinkään ole uuden työllisyyden syntymisestä, vaan alihankintana toteutetun työn siirtymisestä yhtiön omaksi toiminnaksi alihankintasopimuksen päättyessä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että aiemmin ulkopuolisen toimijan tuottama työ siirtyy yhtiön omaksi toiminnaksi, mikä luonnollisesti edellyttää rekrytointia yhtiöön.

Näin ollen hankkeen keskeinen sisältö – siirtyminen alihankinnasta yhtiön omaksi työksi sekä siihen liittyvä rekrytointitarve – on ollut tiedossa jo valmistelun alkuvaiheessa.

Tästä huolimatta valtuuston päätöksenteossa ei ole esitetty riittäviä selvityksiä siitä, miten hankkeen toteuttaminen käytännössä järjestetään, miten siihen liittyvä rekrytointi on toteutettu eikä siitä, miten valmistelun esteettömyys on varmistettu.

Valtuustolle ei myöskään ole esitetty riittävää ja läpinäkyvää arviota yhtiön taloudellisesta kantokyvystä suhteessa hankkeen kokoon ja siihen liittyvään lainaan. Päätöksenteossa on viitattu hankkeen kannattavuuteen ja kustannuseluihin, mutta näiden arvioiden taustalla olevia oletuksia ja riskejä ei ole avattu riittävällä tavalla.

Vaikka hankkeen keskeinen sisältö on ollut tiedossa jo syksystä 2025 lähtien, takaushakemus on jätetty kunnalle vasta 27.3.2026, joka on sama päivä, jolloin kunnanhallituksen esityslista asiaa koskien on julkaistu. Tämä osoittaa, että asian ratkaiseva vaihe on ajoittunut myöhäiseen ajankohtaan ja edennyt päätöksentekoon välittömästi hakemuksen jättämisen jälkeen.

Kun otetaan huomioon, että alihankintasopimus päättyy 5/2026, aikataulu on ollut sellainen, että päätöksentekoon on syntynyt tosiasiallinen paine ratkaista asia nopeasti. Tämä on ollut omiaan rajoittamaan mahdollisuutta huolelliseen valmisteluun, riittävien selvitysten hankkimiseen sekä eri vaihtoehtojen vertaamiseen ennen päätöksentekoa.

On lisäksi otettava huomioon, että Siikalatvan kunnan varainhoidon sekä sijoitus ja rahoitustoiminnan periaatteiden mukaan tällaisille päätöksille tulee varata riittävä valmistelu-aika.

Valmistelun kokonaisuudessa korostuu se, että hankkeen suunta – siirtyminen omaan tuotantoon – on käytännössä määritelty jo ennen kuin kaikki keskeiset selvitykset ja arviot ovat olleet päätöksentekijöiden käytettävissä.

Edellä esitetyin perustein valtuuston käytössä ei ole ollut riittäviä ja asianmukaisia tietoja päätöksenteon pohjaksi, ja asian valmistelu on siten ollut puutteellista.

4.3 Eturistiriidan mahdollisuutta ei ole arvioitu asianmukaisesti

(hankkeen valmistelun ja rekrytoinnin kytkeytyminen sekä roolien päällekkäisyys)

Hankkeen valmistelu on liittynyt suoraan voimassa olleen alihankintasopimuksen päättymiseen sekä siihen liittyviin järjestelyihin. Yhtiön hallituksen puheenjohtaja on ollut keskeisessä asemassa ohjaamassa tätä kokonaisuutta.

Kyse on merkittävästä muutoksesta, jossa lämmön tuotanto siirtyy alihankinnasta yhtiön omaksi tuotannoksi. Kuten edellä on todettu, tämä on käytännössä tarkoittanut olemassa olevan työn siirtymistä yhtiölle sekä siihen liittyvää rekryointitarvetta.

Kokonaisuutta tarkasteltaessa muodostuu tilanne, jossa samaan hankkeeseen liittyvät sekä valmistelu, päätöksenteko että rekryointi. Tällaisessa tilanteessa korostuu velvollisuus arvioida mahdolliset esteellisyys- ja eturistiriitatilanteet sekä varmistaa valmistelun puolueettomuus.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Marko Karjalainen, joka on ollut keskeisessä asemassa hankkeen valmistelussa. Hallituksen puheenjohtajalla on yhtiön toiminnassa merkittävä vaikutusvalta, erityisesti strategisesti merkittävien muutosten valmistelussa ja ohjauksessa.

Aikajanan perusteella Marko Karjalainen on osallistunut hankkeen valmisteluun aina siihen vaiheeseen asti, että oman tuotantolaitoksen rakentaminen sekä lämmön tuotannon siirtäminen yhtiön omaksi tuotannoksi on ollut käytännössä alkamassa. Tämän jälkeen hän on siirtynyt yhtiön palvelukseen tehtävään, joka liittyy suoraan tähän samaan hankkeeseen.

Rekryointiprosessin osalta hakuaika on ollut 13 päivää, ja tehtävä on ollut ilmoitettuna yhdessä rekryointikanavassa. Näin ollen rekryointimenettelyn laajuus ja avoimuus ovat olleet rajallisia suhteessa hankkeen merkittävyyteen.

Rekryointiprosessin tarkemmasta toteutuksesta ei ole esitetty selvitystä, eikä pyydettyjä asiakirjoja ole toimitettu. Näin ollen ei ole mahdollista todeta, miten hakijoita on arvioitu ja onko menettely ollut tasapuolinen.

Rekryointimenettelyn rajallisuus yhdistettynä selvitysten puuttumiseen on omiaan herättämään perusteltua epäilyä siitä, onko menettely täyttänyt avoimuuden ja tasapuolisuuden vaatimukset.

Tällainen tilanne on omiaan synnyttämään perustellun epäilyn siitä, onko hankkeen valmistelussa syntynyt eturistiriita tai rakenteellinen esteellisyytilanne.

Valtuustokäsittelyssä tuotiin esille huoli siitä, onko hankkeen valmistelussa voinut syntyä eturistiriitaa. Tästä huolimatta asiaa ei käsitelty eikä siihen otettu kantaa ennen päätöksentekoa.

Valtuustolle ei ole esitetty selvitystä siitä, onko hankkeen valmisteluun osallistuneiden henkilöiden mahdolliset sidonnaisuudet tai asemaan liittyvät eturistiriidat tunnistettu ja arvioitu. Myöskään sitä, miten esteellisyyssyynymykset on otettu huomioon valmistelun eri vaiheissa, ei ole avattu päätöksentekijöille.

Kun otetaan huomioon hankkeen luonne, siihen liittyvä rekryointi sekä hallituksen puheenjohtajan keskeinen rooli hankkeen valmistelussa, eturistiriidan mahdollisuuden arviointi olisi ollut olennaisen tärkeä osa asian valmistelua.

Esteellisyyden arviointia koskevat velvoitteet perustuvat hallintolain 28 §:ään, jonka mukaan asian käsittelyyn osallistuva on esteellinen muun muassa silloin, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa vaarantuu erityisestä syystä.

Koska tällaista arviointia ei ole esitetty eikä asiaa ole käsitelty ennen päätöksentekoa, valtuustolla ei ole ollut käytettävissään riittäviä tietoja arvioida valmistelun puolueettomuutta.

Edellä esitetyin perusteiden eturistiriidan mahdollisuutta ei ole arvioitu asianmukaisesti.

4.4 Päätöksen taloudelliset perusteet, riskien arviointi ja vaihtoehtojen vertailu ovat puutteelliset . (takauriski, vastavakuuden riittämättömyys ja taloudellisten oletusten epävarmuus)

Valtuuston päätös koskee merkittävän takauksen myöntämistä kunnan 100-prosenttisesti omistamalle tytäryhtiölle. Tällaisessa päätöksessä on olennaista, että päätöksentekijöillä on käytettävissään riittävät ja luotettavat tiedot yhtiön taloudellisesta tilanteesta, hankkeen kannattavuudesta sekä hankkeeseen ja rahoitukseen liittyvistä riskeistä sekä yhtiölle että kunnalle.

Päätöksessä edellytetään yhtiöltä 50% vastavakuutta, mutta vastavakuuden sisällöstä ja riittävydestä ei ole päätetty valtuuston toimesta, vaan sen määrittely on jätetty kunnanhallituksen päätettäväksi myöhemmin.

Tämän vuoksi valtuustolla ei ole päätöstä tehdessään ollut käytettävissään tietoa vastavakuuden laadusta, arvosta tai kattavuudesta. Näin ollen valtuustolla ei ole ollut mahdollisuutta todeta, kuinka tehokkaasti vastavakuus tosiasiallisesti pienentää kunnan riskiä takauksen realisoituessa.

Kun kyse on kunnan 100-prosenttisesti omistamasta tytäryhtiöstä, vastavakuuden tosiasiallinen merkitys kunnan riskin kannalta korostuu, sen riittävyttä ole voitu mitata päätöksenteon yhteydessä.

Valtuustolle ei ole esitetty riittävän yksityiskohtaista ja läpinäkyvää arviota yhtiön kyvystä vastata lainaan liittyvistä velvoitteista koko laina-ajan. Päätöksenteossa on viitattu hankkeen kannattavuuteen ja kustannuseluihin, mutta näiden arvioiden taustalla olevia oletuksia ja riskejä ei ole avattu riittävällä tavalla.

Valtuustolle ei ole myöskään esitetty vertailua vaihtoehtoisista tavoista järjestää lämmön tuotanto. Asiakirjoista ei ilmene, että olisi tarkasteltu mahdollisuutta hankkia lämpöä muulta ulkopuoliselta toimijalta. Näin ollen päätöksenteon yhteydessä ei ole esitetty riittävää vertailua eri toteutusvaihtoehtojen kustannuksista, riskeistä ja vaikutuksista.

Valmistelun aikataulu ja esitetty aineisto ovat käytännössä rajanneet valtuuston päätöksenteon yhteen, eli esitettyyn ratkaisuun. Vaihtoehtoisia toteutustapoja ei ole esitetty eikä niiden vaikutuksia ole käsitelty Kunnanhallituksessa eikä valtuustossa. Tämä on osaltaan rajoittanut kunnanhallituksen ja valtuuston tosiasiallisia mahdollisuuksia tarkastella ja vertailla eri vaihtoehtoja ja niiden taloudellisia vaikutuksia ennen päätöksen tekemistä.

Tällainen, vaihtoehtojen tarkastelun puuttuminen on lisäksi omiaan vahvistamaan edellä kohdassa 4.3 esitettyä perusteltua epäilyä siitä, onko hankkeen valmistelussa syntynyt eturistiriita.

Valtuustolle ei ole esitetty selvitystä kaukolämmön kysynnän kehityksestä eikä yhtiön asiakaskunnan sitoutuneisuudesta kaukolämpöön. Asiakirjoista ei ilmene arviota siitä, miten mahdollinen asiakkaiden siirtyminen vaihtoehtoihin lämmitysmuotoihin, kuten maalämpöön tai sähkölämmitykseen, vaikuttaisi yhtiön liikevaihtoon, käyttöasteeseen ja kykyyn suoriutua lainaan liittyvistä velvoitteista.

Erityisesti hankkeen taloudelliseen kannattavuuteen liittyvät keskeiset tekijät, kuten kustannustaso, energian hinnan kehitys, käyttöaste sekä toiminnan tehokkuus, sisältävät epävarmuustekijöitä, joiden vaikutusta yhtiön maksukykyyn ei ole riittävästi arvioitu päätöksenteon yhteydessä.

Kunta kantaa takauksen myöntämisen kautta merkittävän taloudellisen riskin. Vaikka päätökseen sisältyy vastavakuuksia ja ehtoja, niiden riittävyyttä suhteessa kokonaisriskiin ei ole selvitetty läpinäkyvästi.

Edellä esitetyin mukaan päätöksen taloudelliset perusteet ja riskien arviointi ovat jääneet puutteellisiksi. Valtuustolla ole ollut käytettävissään riittäviä tietoja tarkastella päätöksen taloudellisia vaikutuksia ja siihen liittyviä riskejä jotka koskee Siikalatvan kuntaa.

5. Oikeudelliset perusteet

Kuntalaki 135§ 97§ 2mom

Hallintolaki 27§ 28§ 29§

6. Liitteet + *MUISTUTUKSU JOSSA TALLEUTNE PÄÄTÖS KÄSITTELYSTÄ*

Kunnanvaltuuston päätös 21.4.2026 § 31 (valituksen kohteena oleva päätös) *LIITE 1*

Kunnanhallituksen pöytäkirjat 26.8.2025 § 240 (Ennakkokäsityksen pyytäminen, lämmön *LIITE 2* tuotannon siirtäminen yhtiön omaksi työksi, rekrytointi tarve.)

Kunnanhallituksen pöytäkirja 28.10.2025 § 317(Ennakkokäsityksen pyytäminen lämmön tuotannon siiräminen yhtiön omaksi työksi, rekrytointi tarve) *LIITE 3*

Kunnahllituksen pöytäkirja 23.2.2026 § 64 (yhtiön hallituksen kokoonpanon muutos / hallituksen puheenjohtajan tilalle uuden henkilön valinta) *LIITE 4*

Ennakkokäsityspyynnöt liitteineen. *LIITE 5*

Siikalatvan Vesi ja Lämpö Oy:n pöytäkirjat asiaan liityen.

Takaushakemus kunnalle. *LIITE 6*

Rekrytointia koskeva valintaa dokumentoivat asiakirjat.

Liiteluettelon mukaiset liitteet on pyydetty Siikalatvan kunnasta, kaikkia niitä ei ole toistuvista pyynnöistä huolimatta toimitettu. Nämä ja mahdolliset muut asiakirjat täydennetään myöhemmin heti kun Siikalatvan kunta sekä Siikalatvan vesi ja lämpö oy suostuu ne toimittamaan.

SIIKALATVALLA 18.5.25

JOHANNA MYLLYNE

040500 0759

JMYLLYNE@GMAIL.COM

Antti Hepo-oja

Antti Hepo-oja

0403590642